

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ (за інтернет-ресурсами)

02.07.2026

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Верховна Рада ухвалила закон про створення Українського національного пантеону. – Валерія Буняк](#)

[Рада ухвалила закон про Український національний пантеон за прискороною процедурою. – Поліна Горlach, Дар'я Нематіан Золбін](#)

[Верховна Рада ухвалила закон про Український національний пантеон. В'ятрович розповів, кого там вшановуватимуть. – Дар'я Куркіна](#)

[В Україні ухвалили закон про національний пантеон на тлі суперечки з Польщею. Пояснюємо, що він передбачає. – Оксана Кривіцька](#)

[У парламенті ініціювали законодавчу заборону пропаганди депортацій та дискримінації депортованих народів. – Анна Янько](#)

[Україна запропонує Польщі спільного героя для пантеону, – медіа](#)

[У канцелярії президента Польщі українську ініціативу щодо Національного пантеону назвали «наступним етапом ескалації». – Радіо Свобода](#)

[Ескапізм в мистецтві Одеси: Кінбурнська коса. – Анна Алієва](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[У Польщі активізувалися російські ботоферми після загострення польсько-українських відносин. – Марина Пилипенко](#)

[У Празі провели конференцію про виклики європейської безпеки, протидію російській пропаганді і підтримку України. – Валерія Буняк](#)

[В Україні діти користуються гаджетами з трьох років, а з шести вже сидять у соцмережах. – Марина Пилипенко](#)

Медіа

[Вийшло дослідження «Захист журналістських джерел: європейські стандарти та рекомендації для України»](#)

Мовні питання

[В Україні пропонують заборонити описи товарів і послуг російською. – Олексій Содома](#)

Регіональна культурна політика, культурно-мистецькі ініціативи громад

[Парк поміж гаражів чи новий паркінг? Як КМДА хоче забудувати зе-лену зону під Пейзажною алеєю. – Анастасія Проц](#)

[Український виробник дронів купив конфісковану квартиру пропагандиста Артемія Лебедева в Києві. – Валерія Буняк](#)

[Конфісковану квартиру російського пропагандиста Артемія Лебедева в Києві купив український виробник дронів. – Поліна Горлач](#)

[У Деснянському районі Києва відкрили Алею Героїв: чому родичі загиблих обурені новим меморіалом і що каже адміністрація. – Анастасія Курінська](#)

[На ВДНГ відновили історичний фонтан, який не працював з 90-х років. – Микита Кишиневський](#)

[У Львові встановили монументальну скульптуру, яку допомагали створювати ветерани. – Микита Кишиневський](#)

[Дніпро в анімації: зворушливий арт-проект від місцевої художниці. – Віолетта Луньова](#)

[Дніпровська філармонія очолила рейтинг найкращих театральних та концертних закладів України. – Юлія Дон](#)

[Бойківський лейбик та лялька-напханка: нові скарби Стрийщини. – Ірина Павлів](#)

[Історична суб'єктність, культурна спадщина та архіви: про що говорили на зустрічі з Акімом Галімовим у Луцьку. – Юлія Рак](#)

[У Рівному визначили переможців конкурсу на видання книг місцевих авторів. – Катерина Ношкалюк](#)

Благодійність. Меценатство

[Музей історії міста отримав у подарунок унікальну «Шевченківську енциклопедію». – Віолетта Луньова](#)

Фестивалі, конкурси

[sportcafe, Hämatom, Тінь Сонця – слухаємо учасників Dark Stage Faine Misto 2026. – Лера Зданевич](#)

[Юні таланти з Південноукраїнська підкорили міжнародну сцену в Болгарії. – Ганна Головченко](#)

Театр

В ефірі радіо «Культура» вийде новий документальний цикл «Музика в театрі». – Оксана Наумова

Музика

Jamala розповіла, що для неї означає літо та чи готує вона нові релізи. – Віктор Дяченко

Туча доєдналася до глобальної програми Spotify Equal. – Анастасія Курінська

Ансамбль «Оksamит» підкорює Європу: кам'янські бандуристки об'єднали серця в Австрії та Франції. – Віолетта Луньова

Візуальні мистецтва

Куратор Олександр Соловійов: «Виставка „Мерехтливі зв'язки” – це про питання, а не про відповіді». – Дмитро Десятирик

У Львові на фасаді Ратуші покажуть оновлену світлову артінсталяцію «Душа». – Христина Подоляк

Скульптури CHIAOZZA, присвячені творчості Марії Примаченко, представили на URC 2026 у Гданську. – bit.ua

Стартував український етап фотоконкурсу «Вікі любить Землю». – Валерія Буняк

Кіномистецтво. Кінопрокат

На кіностудії Довженка стартували аварійно-відновлювальні роботи: що відомо. – Поліна Горлач

На кіностудії Довженка розпочали аварійно-відновлювальні роботи після російських атак. – Дар'я Лобанок

На кіностудії Довженка почали аварійно-відновлювальні роботи після ракетних ударів РФ – Мінкультури. – Радіо Свобода

Одеський кінофестиваль покаже програму про жінок у війську. – bit.ua

В Україні знімають масштабну стрічку про незалежну культуру після початку вторгнення

Жінка, яка випередила свій час: про Олену Пчілку створять документальний фільм

Аматорство

Гордість Кам'янського: наші юні художники стали зірками українсько-канадського конкурсу. – Віолетта Луньова

Література. Книговидання

[Зробити поезію модною. Яким вийшло шоу Віталія Ажнова «Сам» у клубі Origin Stage. – Вікторія Кіхтенко](#)

[російська окупаційна адміністрація Харківщини відкрила кримінальну справу проти «Жадана і собак»](#)

[В «ЄрміловЦентрі» презентують книгу «Відчуття безпеки. Мистецтво у часи війни». – Олексій Содома](#)

[Розпочався прийом заявок на Літературно-мистецьку премію імені Олени Пчілки. – Катерина Ношкалюк](#)

Музейна справа

[У Миколаєві зацифровують музейні предмети морської спадщини. – Микола Шмигін](#)

Охорона культурної спадщини. Нематеріальна культурна спадщина. Археологія

[Сокальську кераміку внесли до Національного переліку нематеріальної культурної спадщини України. – Катерина Ношкалюк](#)

[На Рівненщині археологи відкопали залишки гробниці та унікальні давньоруські прикраси. – Микита Кишиневський](#)

Бібліотечна справа. Читання. Промоція читання

[Розробили рекомендації, що мають покращити стан бібліотечної галузі в Україні](#)

Міжнародне співробітництво

[Україна та Швеція досліджуватимуть культурну спадщину Великого Лугу після підриву Каховської ГЕС. – Дар'я Лобанок](#)

[Швеція долучиться до досліджень артефактів, що відкрилися після підриву Каховської ГЕС. – Микита Кишиневський](#)

Підтримка України у світі

[Uniqlo випустив футболку з іменем української режисерки Марини Ер Горбач. – Катерина Кадакова](#)

[Японський бренд випустив благодійну футболку з іменем української режисерки. – Микита Кишиневський](#)

[The Weeknd відзначив перформанс українського митця. – Дарина Ру-бан](#)

[У Франції падають продажі книжок і прав на переклад через піратство й](#)
[ІІІ](#)

Канада офіційно візьме участь у «Євробаченні-2027». – Юрій Свиридюк

Лондонський Театр герцога Йоркського перейменували на честь драматурга Тома Стоппарда. – Анастасія Курінська

У німецькому Гемері вкрали пам'ятник Пушкіну – «символ дружби між народами рф і ФРН». – Олена Будько

Штучний інтелект «прочитав» 2000-річні сувої, обвуглені під час виверження Везувію. – Анастасія Курінська

Загальні питання

Верховна Рада ухвалила закон про створення Українського національного пантеону. – Валерія Буняк

Верховна Рада підтримала за основу і в цілому законопроект № 15360 про створення Українського національного пантеону. За це рішення свої голоси віддали 287 нардепів. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/250912/2026-07-01-verkhovna-rada-ukhvalyla-zakon-pro-stvorenniya-ukrainskogo-natsionalnogo-panteonu/>

Рада ухвалила закон про Український національний пантеон за прискореною процедурою. – Поліна Горlach, Дар'я Нематіан Золбін

Після цього 282 голосами парламент підтримав невідкладне направлення закону на підпис голові Верховної Ради Руслану Стефанчуку, а згодом – президенту Володимирі Зеленському. Докладніше:

<https://susilne.media/culture/1344566-rada-uhvalila-zakon-pro-ukrainskij-nacionalnij-panteon-za-priskorenou-procedurou/>

Верховна Рада ухвалила закон про Український національний пантеон. В'ятрович розповів, кого там вшановуватимуть. – Дар'я Куркіна

В Українському національному пантеоні вшановуватимуть найвизначніших діячів української державності, науки, культури та війська впродовж усієї історії України. Відповідний закон ухвалила Верховна Рада. За словами Володимира В'ятровича, відповідний закон передбачає перепоховання видатних українців, а також встановлення кенотафів – символічних могил – для тих, чиї місця поховання невідомі або не збереглися. Водночас він наголосив, що остаточний перелік осіб затверджуватиме Верховна Рада після висновку спеціальної експертної комісії. Рішення набере чинності після підпису президента. Окрім того, нардеп наголосив: перепоховання в пантеоні буде можливим не раніше ніж через 20 років після смерті людини з метою уникнути поспішних рішень і зберегти особливий статус меморіалу. Також В'ятрович акцентував, коментуючи критику законопроекту з боку окремих польських політиків: документ не містить жодного переліку прізвищ. Через це, як він стверджує, слова про намір вшанувати осіб, які причетні до злочинів проти поляків, безпідставні. Докладніше:

<https://espreso.tv/kultura-nayviznachnishi-diyachi-ukrainskoi-derzhavnosti-kulturi-y-viyska-nardep-vyatrovich-rozpoviv-khto-potrapit-do-ukrainskogo-natsionalnogo-panteonu>

В Україні ухвалили закон про національний пантеон на тлі суперечки з Польщею. Пояснюємо, що він передбачає. – Оксана Кривіцька

Що відомо про пантеон з ухваленого закону, де він має бути, кого там можуть вшанувати і що поки залишається невідомим – докладніше:

<https://www.radiosvoboda.org/a/panteon-vshanuvannya-pam%CA%BCyati-perepokhovannya-polshcha/33794094.html>

У парламенті ініціювали законодавчу заборону пропаганди депортацій та дискримінації депортованих народів. – Анна Янько

У Верховній Раді України зареєстрували законопроект, який передбачає законодавчу заборону виправдовування, заперечення та пропагування депортацій за національною ознакою. Документ також покликаний посилити захист прав депортованих народів та запобігти дискримінації за ознакою належності до таких спільнот. Докладніше:

<https://suspilne.media/crimea/1344796-u-parlamenti-iniciuvali-zakonodavcu-zaboronu-propagandi-deportacij-ta-diskriminacii-deportovanih-narodiv/>

Україна запропонує Польщі спільного героя для пантеону, – медіа

Україна планує запропонувати Польщі спільного героя для пантеону. Про це повідомляє «Європейська правда» з посиланням на польські медіа. Міністр закордонних справ Андрій Сибіга має відвідати Варшаву найближчим часом для обговорення компромісної пропозиції. За інформацією польських медіа, Сибіга має запропонувати польській стороні включення до пантеону Марка Безручка, генерала армії Української Народної Республіки. У польських дипломатичних колах, за даними видання, пропозицію щодо Безручка сприймають як «бажану», але таку, що не гарантує «реальних якісних змін». Дипломати побоюються, що в подальшому до пантеону все одно будуть запропоновані особистості, які можуть викликати роздратування у Варшаві. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/250924/2026-07-01-ukraina-zaproponuie-polshchi-spilnogo-geroya-dlya-panteonu-media/>

У канцелярії президента Польщі українську ініціативу щодо Національного пантеону назвали «наступним етапом ескалації». – Радіо Свобода

У канцелярії президента Польщі Кароля Навроцького заявили, що внесення президентом України Володимиром Зеленським законопроекту про створення Національного пантеону є «наступним етапом ескалації». Докладніше:

<https://www.radiosvoboda.org/a/news-polshcha-ukrayina-zakon-panteon/33794029.html>

Ескапізм в мистецтві Одеси: Кінбурнська коса. – Анна Алієва

«Одеса – один із ключових центрів в історії українського мистецтва, місце творчої роботи не лише місцевих художників і художниць, а й мистецьких спільнот з інших регіонів. Водночас однією з характерних рис одеського мистецького середовища був ескапізм – бажання вийти за межі негласного суспільного договору, що визначає різні сфери людської взаємодії, зокрема й мистецький процес. Це прагнення проявлялося у створенні альтернативних дискурсів навколо естетичної та символічної реальності чи просто у створенні власного простору. Таке дистанціювання дозволяло по-

новому налаштувати мистецьку оптику й віднайти нові ракурси в умовах доволі обмеженого кола одеської спільноти. У цьому сенсі Одесу цікаво мислити як ареал, де мистецтво функціонує не тільки всередині, а й на периферії... Одним із таких місць для одеських митців стала Кінбурнська коса. Ще з 1970-х років на узбережжі поблизу Очакова діяла база відпочинку для членів Спілки художників України, куди приїздили митці з різних регіонів країни. Водночас для багатьох одеських художників сама Кінбурнська коса була регулярним місцем роботи й відпочинку... Кінбурнська коса наразі є зоною бойових дій та слугує плацдармом для атаки армією рф південних українських міст – Очакова, Миколаєва, Одеси, Південного. За цей час косовські будинки були знищені, місцеві евакуйовані чи вбиті, флора та фауна потерпають від воєнних дій. Все, що наразі залишається, – це уламки архівів, які зберігають фотосвідчення та артефакти, спогади та перекази, що дає можливість простягнути в майбутнє лінію історії мистецтва Одеси, не перериваючи її...». Докладніше:

<https://artslooker.com/eskapizm-v-mystetstvi-odesy-kinburnska-kosa/>

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

У Польщі активізувалися російські ботоферми після загострення польсько-українських відносин. – Марина Пилипенко

Після загострення польсько-українських відносин у Польщі активізувалися російські ботоферми, щоб посилити розкол між країнами. Також польські спецслужби зафіксували спробу росії використати українських біженців для нагнітання напруженості між Україною та Польщею. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/250915/2026-07-01-u-polshchi-aktyvizuvalysya-rosiyski-botofermy-pislya-zagostrennya-polsko-ukrainskykh-vidnosyn/>

У Празі провели конференцію про виклики європейської безпеки, протидію російській пропаганді і підтримку України. – Валерія Буняк

29 червня в Палаті депутатів парламенту Чехії у Празі відбулася міжнародна конференція «Актуальні безпекові загрози VI», присвячена викликам європейської безпеки, протидії російському імперіалізму і пропаганді та підтримці України. У заході взяли участь українські дипломати, чеські урядовці, міжнародні експерти, дослідники і представники громадянського суспільства. Окрім дискусійної програми, у приміщенні парламенту Чехії представили виставку «Війна. Зроблено в росії», яка розповідає про повномасштабне вторгнення рф в Україну. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/250918/2026-07-01-u-prazi-provely-konferentsiyu-pro-vyklyky-ievropeyskoi-bezpeky-protidyu-rosiyskiy-propagandi-i-pidtrymku-ukrainy/>

В Україні діти користуються гаджетами з трьох років, а з шести вже сидять у соцмережах. – Марина Пилипенко

Про це свідчать результати всеукраїнського дослідження щодо онлайн-безпеки громадської організації Dignity Online. Дослідження зафіксувало суттєвий вплив диджиталізації та війни на дітей в Україні від раннього дитинства до підліткового віку. Так, з'ясувалося, що кожна четверта дитина в Україні отримує свій перший гаджет уже в три роки, а 80% школярів починають активно користуватися соціальними мережами у віці від 6 до 10 років – задовго до офіційно дозволеного віку реєстрації. Окрім раннього залучення, дослідження виявило критичні безпекові ризики: понад половина підлітків в Україні (54%) за останній рік ставала жертвами кібербулінгу. Водночас абсолютна більшість дітей стикається з деструктивним контентом у мережі. Зокрема, 74% школярів повсякчас бачать жорстокі кадри війни, 51% отримують заклики та способи екстремального схуднення, а 36% – матеріали про самошкодження (селфхарм). Докладніше:

<https://ms.detector.media/trendi/post/39356/2026-07-01-v-ukraini-dity-korystuyutsya-gadzhetamy-z-trokh-rokiv-a-z-shesty-vzhe-sydyat-u-sotsmerezhakh-doslidzhennya/>

Медіа

Вийшло дослідження «Захист журналістських джерел: європейські стандарти та рекомендації для України»

Лабораторія цифрової безпеки підготувала аналітичне дослідження «Захист журналістських джерел: європейські стандарти та рекомендації для України». Дослідження аналізує європейські стандарти у цій сфері: Європейський акт про свободу медіа (EMFA), практику Європейського суду з прав людини, акти Ради Європи та законодавство держав-членів ЄС. Також проаналізовано, кого і що захищає закон, які заходи щодо медіа заборонені, за яких умов розкриття джерела є допустимим та як держава має контролювати стеження за журналістами. Окрему увагу приділено українському законодавству в контексті зобов'язань України як держави-кандидата на вступ до ЄС. Дослідження виявляє ключові прогалини національного регулювання та оцінює його відповідність вимогам EMFA і європейським стандартам свободи медіа. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/250928/2026-07-01-vyyshlo-doslidzhennya-zakhyst-zhurnalisttskykh-dzherel-ievropeyski-standarty-ta-rekomendatsii-dlya-ukrainy/>

Мовні питання

В Україні пропонують заборонити описи товарів і послуг російською. – Олексій Содома

У Верховній Раді зареєстрували законопроект, який пропонує заборонити дублювати описи товарів і послуг російською мовою. Докладніше:

<https://lyuk.media/news/bill-15356/>

Регіональна культурна політика, культурно-мистецькі ініціативи громад

Парк поміж гаражів чи новий паркінг? Як КМДА хоче забудувати зелену зону під Пейзажною алеєю. – Анастасія Проц

Співзасновниця волонтерської організації з відбудови пошкоджених війною сіл Repair Together Вікторія Афанасьєва розповідає чим є і яке має значення для команди територія у Киянівському провулку, захованому під схилами Старокиївської гори нижче Пейзажної алеї. Місце, за яке гаражний кооператив «Киянівський» уже кілька років судиться з міською владою. Поступово історія самого Киянівського провулка захопила команду... Якщо для міської влади ця територія була місцем для майбутнього паркінгу, то для Repair Together вона стала прикладом того, що занедбаний простір можна оживити й без нового будівництва. Оскільки одним із головних аргументів міської влади була занедбаність і нібито непотрібність гаражного кооперативу, команда ГАК – це новостворений проєкт «Гаражний арткооператив» команди Repair Together – вирішила долучитися до захисту цієї території й зайнятися її низовим переосмисленням: очистити місце від багаторічного сміття та поступово перетворити його на громадський культурний простір. Для цього на Киянівському провулку проводять концерти, виставки, лекції та інші події. У ГАК сподіваються, що так більше людей дізнаються про це місце й будуть готові захищати його від забудови. Серед іншого команда тут організувала і провела фестиваль «Смик Весна» – музичний проєкт формації СМΥК, який поєднує традиційні веснянки з електронною музикою. На сцені виступали Age Without Age, «Михайлове чудо», «Гніздо вивільги» x Parking Spot та Didi Armor x «Стодивниця», а в одному з гаражів показували роботи художниці Вести Кушнір. Між іншим, «нижній ярус гаражів уже колись був творчим простором. Студенти Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури збиралися на нижньому ярусі гаражів, працювали зі скульптурою й ліпили з глини...». Що відомо про паркінг під Пейзажною алеєю та що кажуть юристи, археологи й активісти – докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/parking-na-peyzazhniy-aleji-chi-vtratat-kijiv-unikalnu-istorichnu-teritoriyu-315948/>

Український виробник дронів купив конфісковану квартиру пропагандиста Артемія Лебедєва в Києві. – Валерія Буняк

Фонд держмайна (ФДМУ) провів онлайн-аукціон з продажу конфіскованої квартири російського дизайнера і пропагандиста Артемія Лебедєва. Переможцем аукціону стала компанія «Центр досліджень безпілотних систем» – виробник дронів «Генерал Черешня». Компанія зробить з квартири «простір для нової української культури». Деталями поділяться пізніше. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/250911/2026-07-01-ukrainskyy-vyrobnyk-droniv-kupyv-konfiskovanu-kvartyr-u-propagandysta-artemiya-lebedieva-v-kyievi/>

Конфісковану квартиру російського пропагандиста Артемія Лебедева в Києві купив український виробник дронів. – Поліна Горлач

У Фонді держмайна зауважили, що кошти від реалізації санкційного майна спрямовують до Фонду ліквідації наслідків збройної агресії для подальшого відновлення держави. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1344832-konfiskovanu-kvartiru-rosijskogo-propagandista-artemia-lebedeva-v-kievi-kupiv-ukrainskij-virobnik-droniv/>

У Деснянському районі Києва відкрили Алею Героїв: чому родичі загиблих обурені новим меморіалом і що каже адміністрація. – Анастасія Курінська

Деснянська районна державна адміністрація 30 червня відкрила першу чергу Алеї Героїв у парку на проспекті Червоної Калини. Адміністрація зазначила, що проєкт реалізовувався у діалозі з родинами загиблих. Окрім того, наголошується на довговічних і безбар'єрних архітектурних рішеннях та можливості розширити простір у майбутньому. Однак реалізація проєкту викликала обурення родичів загиблих. Що відомо про проєкт, чому він спричинив критику і яка відповідь адміністрації Деснянського району. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1344592-u-desnanskomu-rajoni-kieva-vidkrili-aleu-geroiv-comu-rodici-zagiblih-obureni-novim-memorialom-i-so-kaze-administracia/>

На ВДНГ відновили історичний фонтан, який не працював з 90-х років. – Микита Кишиневський

На території ВДНГ завершили ремонт історичного фонтану, розташованого поруч із Терапевтичним садом, який збудували у 1958 році. У минулому на цій локації функціонували зона відпочинку й танцювальний майданчик. Докладніше:

<https://shotam.info/na-vdnh-vidnovyly-istorychnyy-fontan-iakyy-ne-pratsiuvav-z-90-kh-rokiv-foto/>

У Львові встановили монументальну скульптуру, яку допомагали створювати ветерани. – Микита Кишиневський

У Стрийському парку Львова встановили нову монументальну скульптуру-фонтан «Викрадення Європи». Це останній великий творчий проєкт видатного українського скульптора Ярослава Мотики, реалізацію якого завершили вже після його смерті. Докладніше:

<https://shotam.info/u-lvovi-vstanovyly-monumentalnu-skulpturu-iaku-dopomahaly-stvoriuvaty-veterany/>

Дніпро в анімації: зворушливий арт-проєкт від місцевої художниці. – Віолетта Луньова

Дніпровська ілюстраторка, відома в мережі під ніком samitnysya, представила мистецький проєкт, у якому ожили знайомі кожному містянину

краєвиди. Ролик, що передає особливу атмосферу вечірнього Дніпра, уже викликав хвилю захоплення у соцмережах. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/97788/dnipro-v-animacziyi-zvorushlyvyj-art-projekt-vid-misczevoyi-hudozhnyczi/>

Дніпровська філармонія очолила рейтинг найкращих театральних та концертних закладів України. – Юлія Дон

Дніпропетровська філармонія імені Л.Б. Когана виборола звання найкращого підприємства держави серед усіх вітчизняних театральних та концертних закладів. Головну перемогу установі присудили у професійній номінації «Обсяг реалізованої продукції та послуг». Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/97817/dniprovska-filarmoniya-ocholyta-rejtyng-najkrashhyh-teatralnyh-ta-konzertnyh-zakladiv-ukrayiny/>

Бойківський лейбик та лялька-напханка: нові скарби Стрийщини. – Ірина Павлів

На Стрийщині відбулося чергове засідання експертної комісії з питань нематеріальної культурної спадщини, під час якого фахівці рекомендували внести до районного Реєстру три нові елементи живої культурної спадщини. Першим стала традиція виготовлення бойківського лейбика. Цей елемент представляє традиційне ремесло, яке століттями було невід'ємною частиною бойківського народного одягу. Другим елементом стала традиція виготовлення та використання народної ляльки-напханки. Третім елементом стала традиція вибійки тканин. Докладніше:

<https://morshyn.rayon.in.ua/news/1083751-boikivskii-leibik-ta-lialka-napxanka-novi-skarbi-striishhini>

Історична суб'єктність, культурна спадщина та архіви: про що говорили на зустрічі з Акімом Галімовим у Луцьку. – Юлія Рак

29 червня Луцьк зібрав істориків, громадських активістів, представників місцевого самоврядування та ін. Зустріч із журналістом та продюсером Акімом Галімовим була присвячена тому, як формуються історичні наративи, чому культурна спадщина стає частиною сучасної геополітики та як українські історичні об'єкти поступово повертаються в публічний простір. Окремо він зупинився на деяких успішних кейсах його команди з відновлення спадщини. Окрім того Акім Галімов зосередив свою увагу на історичній та культурній спадщині Волині, яка має потенціал. Він назвав кілька об'єктів, які для нього є особливо важливими у регіоні. За його словами, одним із найцінніших історичних комплексів є Олицький замок Радзивіллів XVI століття – унікальна пам'ятка, яка протягом століть перебувала у власності однієї династії. Другим важливим об'єктом, про який він згадав, став Свято-Миколаївський монастир у селі Жидичин. На його думку, ця пам'ятка є важливим прикладом давньої православної традиції Волині, яка, як він зазначив, не пов'язана з пізнішим впливом Московської церкви, однак залишається маловідомою поза межами регіону. Наразі команда проекту «Реальна історія» проводить у Луцьку зйомки

нового епізоду, присвяченого З'їзду європейських монархів 1429 року. За його словами, цей історичний сюжет дозволяє проводити паралелі між подіями минулого та сучасними міжнародними самітами. Докладніше:

<https://lutsk.rayon.in.ua/news/1083757-istoricna-subjektnist-kulturna-spadshhina-i-pamiat-pro-shho-govorili-na-zustrici-z-akimom-galimovim-u-lucku>

У Рівному визначили переможців конкурсу на видання книг місцевих авторів. – Катерина Ношкалюк

У Рівному визначили переможців конкурсу з видання книг місцевих авторів, які отримають фінансову підтримку з бюджету громади у 2026 році. Відповідне рішення ухвалила Координаційна рада з питань видавничої справи під час чергового засідання. Фінансування в межах Програми розвитку культури і туризму Рівненської міської територіальної громади отримають дев'ять книжкових проєктів. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/1083828-u-rivnomu-viznacili-peremozciv-konkursu-na-vidannia-knig-miscevix-avtoriv>

Благодійність. Меценатство

Музей історії міста отримав у подарунок унікальну «Шевченківську енциклопедію». – Віолетта Луньова

Під час свого візиту у Кам'янське з нагоди святкування 20-річчя Видавничого дому «Андрій» заступник директора з наукової роботи Інституту літератури імені Т. Г. Шевченка НАН України, письменник та архівіст Сергій Гальченко подарував науковій бібліотеці місцевого музею монументальну 6-томну «Шевченківську енциклопедію». Це видання – справжній скарб для науковців, студентів та кожного, хто прагне глибше пізнати спадщину Великого Кобзаря. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/97855/muzej-istoriyi-mista-otrymav-u-podarunok-unikalnu-shevchenkivsku-encyklopediyu/>

Фестивалі, конкурси

sportcafe, Hämatom, Тінь Сонця – слухаємо учасників Dark Stage Faine Misto 2026. – Лера Зданевич

З 31 липня до 2 серпня Львів прийматиме благодійний фестиваль Faine Misto 2026: Шлях, якого не було. Уперше від початку повномасштабного вторгнення він відбудеться не на !FESTrepublic, а на території Арени Львів. Протягом трьох днів на сценах фестивалю виступлять понад 50 артистів, а серед хедлайнерів Dark Stage – Hämatom, Тінь Сонця, Роллікс та інші. Як і завжди, фестиваль має важливу благодійну мету – зібрати кошти на дрони-перехоплювачі для бригади НГУ «Азов». Докладніше:

<https://liroom.com.ua/playlists/faine-2026-dark-stage/>

Юні таланти з Південноукраїнська підкорили міжнародну сцену в Болгарії. – Ганна Головченко

Зразковий ансамбль бального танцю «Натхнення», який діє при Палаці культури «Енергетик», представив Україну на Міжнародному багатожанровому фестивалі-конкурсі «WONDER FEST GEORGIA-BULGARIA». Докладніше:

<https://voznenskyi.rayon.in.ua/news/1083768-iuni-talanti-z-pivdenoukrayinska-pidkorili-miznarodnu-scenu-v-bolgariyi>

Театр

В ефірі радіо «Культура» вийде новий документальний цикл «Музика в театрі». – Оксана Наумова

Він складається з трьох епізодів про музику в сучасному українському театрі і приурочений до завершення театрального сезону. Авторка та ведуча проекту Катря Гончарук пропонує дослідити, як музика допомагає розкривати режисерський задум, працює з підтекстами та формує сприйняття сценічної дії. Героями циклу стали вистави Brecht.Cabarett Київського академічного театру «Золоті ворота» у копродукції з Харківським державним академічним театром ляльок імені В. А. Афанасьєва, «Троянство» Національного академічного драматичного театру імені Івана Франка та «Робота з Тінню» Театру драми і комедії на лівому березі Дніпра – одні з найпомітніших постановок сезону 2025–2026 років. Докладніше:

<https://stv.detector.media/suspilna-korporatsiya/read/9426/2026-07-01-v-efiri-radio-kultura-vyyde-novyy-dokumentalnyy-tsykl-muzyka-v-teatri/>

Музика

Jamala розповіла, що для неї означає літо та чи готує вона нові релізи. – Віктор Дяченко

Jamala та український музичний проєкт Cape Cod (композитор, продюсер і диджей Максим Сікаленко) випустили спільний сингл «Літо» – перший реліз із майбутнього четвертого студійного альбому проєкту. Співачка розповіла про новий спільний із Cape Cod сингл, творчість у час війни, чому кліп на «Літо» знімали на плівку та який музичний реліз Jamala поки що тримає в таємниці. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1343644-jamala-rozpovila-so-dla-nei-oznache-lito-ta-ci-gotue-vona-novi-relizi/>

Туча доєдналася до глобальної програми Spotify Equal. – Анастасія Курінська

Українська виконавиця електронної музики Туча стала амбасадоркою програми Spotify Equal. Співачка поділилася, що завдяки програмі хоче розповідати не лише про себе, а створити місце для звучання інших жінок. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1345032-tuca-doednalasa-do-globalnoi-programi-spotify-equal/>

Ансамбль «Оксамит» підкорює Європу: кам'янські бандуристи об'єднали серця в Австрії та Франції. – Віолетта Луньова

Кам'янський ансамбль бандуристок «Оксамит» повернувся з насичених гастролей Європою. Гастрольний тур ансамблю представив українську культуру в Австрії та Франції. В Австрії бандуристи долучилися до культурного заходу з нагоди свята Івана Купала, організованого українською громадою міста Грац. Окрім виступів, захід мав важливу благодійну місію: під час аукціону були представлені роботи майстрині петриківського розпису Олени Харітонової. Кошти, зібрані від продажу картин, виконаних у техніці розпису кавою, спрямували на підтримку Збройних Сил України. Виступи у Франції, у містах Монмелян та Шамбері проходили під патронатом Французької комісії ЮНЕСКО та за організаційної підтримки Федерації музики Савойї. Програма концертів включала твори французькою мовою, які учасниці ансамблю виконали спільно з місцевими хорами. Українські та французькі хори разом виконували як національні твори, так і спільні композиції, зокрема французьку пісню «Солей» (у перекладі – «Сонце»). Поїздка мала важливу гуманітарну мету: кошти, зібрані під час французьких концертів, спрямують на допомогу дітям-сиротам зі Львова. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/97851/ansambl-oksamyt-pidkoryuye-yevropu-kam%e2%80%99yanski-bandurysty-ob%e2%80%99yednaly-serczya-v-avstriyi-ta-francziyi/>

Візуальні мистецтва

Куратор Олександр Соловйов: «Виставка „Мерехтливі зв'язки” – це про питання, а не про відповіді». – Дмитро Десятирик

2 липня Мистецький Арсенал відкриває виставку «Мерехтливі зв'язки», яка претендує на статус центральної культурної події літа. Вона мала стартувати ще 25 червня, але через масований російський обстріл постраждала будівля Арсеналу, тож відкриття довелося затримати на тиждень. В експозиції будуть представлені твори українських мисткинь і митців двох буремних періодів новітньої історії: кінця 1980-х – початку 1990-х і останнього десятиліття. А втім, в експозиції між цими періодами немає чіткої межі: є радше діалог між епохами і поколіннями. Тож зали розподілені не хронологічно, а тематично: «Міфи і апокрифи», «Людина в ландшафті», «Кіноалюзії та спогади», «Цитатне мислення», «Ефемерне/реальне», «Гібридизація жанрів», «Трансформації тіла». Загалом виставка зібрала близько 100 полотен: єдиний медіум, який вона представляє, – живопис. Куратором виставки став Олександр Соловйов – мистецтвознавець, який одним з перших почав описувати українське мистецтво 1990-х, а нині опікується проєктами сучасного мистецтва у програмі Мистецького Арсеналу. Він розповідає про особливості виставки «Мерехтливі зв'язки» й відмінності між двома поколіннями художників. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2026/07/01/748450_kurator_oleksandr_solovyov.html

У Львові на фасаді Ратуші покажуть оновлену світлову артінсталяцію

«Душа». – Христина Подоляк

2 липня на фасаді Львівської ратуші презентуватимуть оновлену версію світлової артінсталяції «Душа». Інсталяція українського митця та світлового дизайнера Миколи Каблуки вдруге презентуватиметься у рамках Lviv Urban Forum. Докладніше:

https://zaxid.net/u_lvovi_na_fasadi_ratushi_pokazhut_onovlenu_svitlovu_artin_stalyatsiyu_dusha_n1640621

Скульптури CHIAOZZA, присвячені творчості Марії Примаченко, представили на URC 2026 у Гданську. – bit.ua

Під час Ukraine Recovery Conference 2026 у Гданську представили пневматичні скульптури мистецького дуету CHIAOZZA, створені за мотивами творчості української художниці Марії Примаченко. Інсталяцію встановили біля входу до Європейського центру солідарності – одного з головних культурних майданчиків міста. До серії увійшли три скульптури – птах, синій звір і жовтий звір. Їх створили у 2025 році на запрошення громадської організації Ukraine WOW у партнерстві з Prymachenko Family Foundation. Поруч із роботами розмістили QR-код з аудіогідом про Марію Примаченко. Українську версію озвучила її праонка Анастасія Примаченко, англійську – учасники дуету CHIAOZZA. У межах Ukraine Recovery Conference 2026 Міністерство культури також презентувало проект відновлення Іванківського історико-краєзнавчого музею, де до початку повномасштабної війни зберігалася частина робіт Марії Примаченко. Музей був зруйнований росією у 2022 році та має стати одним із перших культурних об'єктів, які планують відбудувати. Докладніше:

<https://bit.ua/2026/07/skulptury-chiaozza-prysvyacheni-tvorhosti-mariyi-prymachenko-predstavly-na-urc-2026-u-gdansku/>

Стартував український етап фотоконкурсу «Вікі любить Землю». – Валерія Буняк

З 1 по 31 липня в українській «Вікіпедії» проходить національна частина міжнародного фотоконкурсу «Вікі любить Землю». Докладніше:

<https://ms.detector.media/internet/post/39354/2026-07-01-startuvav-ukrainskyy-etap-fotokonkursu-viki-lyubyt-zemlyu/>

Кіномистецтво. Кінопрокат

На кіностудії Довженка стартували аварійно-відновлювальні роботи: що відомо. – Поліна Горlach

На території Національної кіностудії художніх фільмів імені Олександра Довженка розпочалися першочергові аварійно-відновлювальні роботи після російських ракетних атак на Київ 2 та 15 червня. Роботи насамперед спрямовані на захист пошкоджених приміщень від подальшого руйнування та створення умов для відновлення виробничої діяльності кіностудії. Для обстеження пошкоджених об'єктів культурної спадщини створили спеціальну комісію.

Фахівці оцінюють масштаби руйнувань і визначають першочергові заходи, необхідні для збереження будівель та майна кіностудії. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1344726-na-kinostudii-dovzenka-startovali-avarijno-vidnovluvalni-roboti-so-vidomo/>

На кіностудії Довженка розпочали аварійно-відновлювальні роботи після російських атак. – Дар'я Лобанок

Першочергові аварійно-відновлювальні роботи спрямовані на захист приміщень від подальшого руйнування та створення умов для відновлення виробничої діяльності кіностудії. Внаслідок російської атаки на території кіностудії пошкоджено 18 будівель, серед яких – пам'ятки історії, науки і техніки національного та місцевого значення. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/na-kinostudiji-dovzhenka-rozpochali-avarijno-vidnovlyuvalni-roboti-pislya-rosiyskih-atak-315946/>

На кіностудії Довженка почали аварійно-відновлювальні роботи після ракетних ударів РФ – Мінкультури. – Радіо Свобода

Докладніше:

<https://www.radiosvoboda.org/a/news-kinostudia-dovzhenka-vidnovliuvalni-roboty/33794100.html>

Одеський кінофестиваль покаже програму про жінок у війську. – bit.ua

Сімнадцятий Одеський міжнародний кінофестиваль у партнерстві з рухом Veteranka представить спеціальну програму «Жінки у війську: 8 років видимості». Серед фільмів програми – «Невидимий батальйон» Ірини Цілик, Світлани Ліщинської й Аліни Горлової, «Куба і Аляска» Єгора Трояновського, серіал GENERATION 2014 Євгена Тітаренка та фільм «Не питай мене, чи я вбивала» Олени Максьом. ОМКФ триватиме в Києві з 27 серпня до 4 вересня. Докладніше:

<https://bit.ua/2026/07/odeskyj-kinofestyval-pokazhe-programu-pro-zhinok-u-vijsku/>

В Україні знімають масштабну стрічку про незалежну культуру після початку вторгнення

В Україні знімають масштабну стрічку про незалежну культуру після початку повномасштабного вторгнення. Героями стануть музиканти, організатори рейвів, художники, тату-майстри, стріт-артисти та представники інших творчих спільнот. Серед локацій фільму – «Колізей» КПП, BRUKXT та Community Cafe. Зйомки у Києві та Харкові вже відбулися, прем'єра стрічки запланована на осінь цього року. Більше деталей та точну дату прем'єри оголосять згодом. Докладніше:

<https://www.platfor.ma/v-ukrayini-znimayut-masshtabnu-strichku-pro-nezaleznhu-kulturu-pislya-pochatku-vtorgnennya/>

Жінка, яка випередила свій час: про Олену Пчілку створять

документальний фільм

Українські документалісти Наталка Пономарів та В'ячеслав Пономарьов розпочали роботу над документальним фільмом про Олену Пчілку. Стрічка має показати письменницю, видавчиню та громадську діячку як самостійну історичну постать, що вплинула на формування української культури та національної ідентичності. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/film-pro-olenu-pchilku/>

Аматорство

Гордість Кам'янського: наші юні художники стали зірками українсько-канадського конкурсу. – Віолетта Луньова

Учні Кам'янської художньої школи ім. Роберта Лісовського стали переможцями українсько-канадського мистецького конкурсу «Твій шлях» та гідно представили місто на міжнародному рівні.

<https://ktoday.com.ua/97876/gordist-kam%e2%80%99yanskogo-nashi-yuni-hudozhnyky-staly-zirkamy-ukrayinsko-kanadskogo-konkursu/>

Література. Книговидання

Зробити поезію модною. Яким вийшло шоу Віталія Ажнова «Сам» у клубі Origin Stage. – Вікторія Кіхтенко

Театральна журналістка Вікторія Кіхтенко побувала на показі поетичного шоу «Сам» Віталія Ажнова і розповідає, чому шоу вийшло схожим на ребус і чому хтось розгадує його захоплено, а хтось відверто нудьгує. Про свої враження авторка поговорила з актором та автором ідеї Віталієм Ажновим і режисером Максимом Свечем. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1343928-zrobiti-poeziu-modnou-akim-vijslo-sou-vitalia-aznova-sam-u-klubi-origin-stage/>

російська окупаційна адміністрація Харківщини відкрила кримінальну справу проти «Жадана і собак»

російська окупаційна влада Харківщини заявила про відкриття кримінальної справи проти учасників українського гурту «Жадан і Собаки». Музикантів звинувачують у «дискредитації» російської армії та підтримці українських військових. Про це повідомило так зване «управління внутрішніх справ військово-цивільної адміністрації Харківської області », створене російською окупаційною владою. Докладніше:

<https://chytomo.com/rosijska-okupatsijna-administratsiia-kharkivshchyny-vidkryla-kryminalnu-spravu-proty-zhadana-i-sobak/>

В «ЄрміловЦентрі» презентують книгу «Відчуття безпеки. Мистецтво у часи війни». – Олексій Содома

2 липня у харківському центрі сучасного мистецтва «ЄрміловЦентр» презентують книгу «Відчуття безпеки. Мистецтво у часи війни», яка продовжує однойменний міжнародний мистецький проєкт «Відчуття безпеки». Проєкт прагне показати Харків як важливу частину глобального світу з вагомим

культурним, науковим і політичним значенням, та посилити його зв'язки з міжнародною спільнотою. Також в основі проєкту лежить досвід «ЄрміловЦентру», який на початку повномасштабного вторгнення став укриттям для мистецької спільноти і навіть у цих умовах не припинив професійну діяльність. Видання присвячене ролі мистецтва під час війни та осмисленню безпеки на особистому і суспільному рівні. У книзі зібрали тексти авторів і авторок, які брали участь у проєкті в Харкові та поза його межами. Через власні досвіди вони розмірковують про те, як мистецтво може працювати у світі, що переживає кризу, втрати й роз'єднаність. Докладніше:

<https://lyuk.media/news/art-during-wartime/>

Розпочався прийом заявок на Літературно-мистецьку премію імені Олени Пчілки. – Катерина Ношкалюк

Національне видавництво дитячої літератури «Веселка» оголосило про початок прийому творів на здобуття Літературно-мистецької премії імені Олени Пчілки у 2026 році. Подати документи можна до 29 серпня 2026 року включно. Журі розглядатиме роботи в різних напрямках, зокрема оригінальні літературні твори для дітей, книжкову ілюстрацію, просвітницьку діяльність, видавничі, перекладацькі та наукові проєкти. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/1083830-rozpocavsia-priiom-zaiavok-na-literaturno-mistecku-premiiu-imeni-oleni-pcilki>

Музейна справа

У Миколаєві зацифровують музейні предмети морської спадщини. – Микола Шмигін

У межах проєкту «Морська спадщина Миколаєва» фахівці команди «Платформа MY ART» у співпраці з Агенцією розвитку Миколаєва проводять професійну цифрову зйомку музейних предметів в обласному краєзнавчому музеї. Уже зацифрували документи, фотографії, керамічні вироби, статуетки та інші експонати. Загалом проєкт передбачає створення єдиної цифрової онлайн-колекції, яка об'єднає унікальні корабельні артефакти, старовинні фотографії, карти, твори мариністичного живопису, виробничі альбоми та історичні документи, що зберігаються в музеях Миколаєва. Реалізація таких ініціатив є важливим кроком до збереження культурної спадщини в умовах сьогодення. Докладніше:

<https://history.rayon.in.ua/news/1083780-u-mikolajevi-zacifrovuiut-muzeini-predmeti-morskoyi-spadshhini>

Охорона культурної спадщини. Нематеріальна культурна спадщина.

Археологія

Сокальську кераміку внесли до Національного переліку нематеріальної культурної спадщини України. – Катерина Ношкалюк

Міністерство культури України включило «Традицію побутування та мистецтво створення сокальської кераміки» до Національного переліку елементів нематеріальної культурної спадщини України. Сокальська кераміка –

це різновид кераміки, що сформувався на території Сокаля (нині – місто у Шептицькому районі Львівської області, адміністративний центр Сокальської міської громади) – одного з провідних гончарних осередків України, відомого з XV століття. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/1083736-sokalsku-keramiku-vnesli-do-nacionalnogo-pereliku-nematerialnoyi-kulturnoyi-spadshhini-ukrayini>

На Рівненщині археологи відкопали залишки гробниці та унікальні давньоруські прикраси. – Микита Кишиневський

У літописній Пересопниці на Рівненщині завершився археологічний сезон 2026 року, під час якого дослідники виявили цінні артефакти XI–XVI століть. Масштабна експедиція під керівництвом кандидата історичних наук Юрія Пшеничного тривала два тижні. Головною метою науковців був пошук втраченого монастиря Різдва Пресвятої Богородиці. Археологи проводили розвідки та шурфування на ключових історичних локаціях – території давнього дитинця, Окольного міста та в урочищі Пастівник. Під час розкопок фахівцям вдалося зробити одразу кілька визначних відкриттів. Серед найцікавіших знахідок виявилися рідкісна мурована гробниця, старовинна металева застібка-фібула для одягу та автентичні давньоруські прикраси. Археологи також знайшли намисто з тропічних мушель каурі, яке свідчить про те, що тогочасна Пересопниця активно торгувала з екзотичними країнами. Також науковці розкопали частину ливарної форми середньовічного ювеліра, фрагменти декорованих керамічних плиток із поливою та різноманітні зразки тогочасної побутової кераміки. Після ретельного наукового вивчення та реставрації всі ці унікальні скарби поповнять місцеві музейні фонди. Завдяки новим знахідкам історики зможуть ще детальніше відтворити духовне життя та побут жителів літописної Пересопниці, зберігши цю спадщину для наступних поколінь. Докладніше:

<https://shotam.info/na-rivnenshchyni-arkheolohy-vidkopaly-zalyshky-hrobnytsti-ta-unikalni-davnoruski-prykrasy-foto/>

Бібліотечна справа. Читання. Промоція читання

Розробили рекомендації, що мають покращити стан бібліотечної галузі в Україні

Мережа захисту національних інтересів «АНТС» розробила рекомендації для покращення стану бібліотечної галузі в Україні. Вони увійшли до аналітичного звіту «Системна криза української бібліотечної галузі та шляхи її подолання», про який повідомила Українська видавнича асоціація. У звіті зазначають, що українська бібліотечна галузь перебуває не у системній кризі. Її проявами автори називають: критично низьку оплату праці; швидке старіння кадрів; хронічне недофінансування оновлення фондів та інфраструктури; застарілу систему оцінювання діяльності бібліотек; розрив між задекларованою державною політикою і фактичними управлінськими рішеннями. В Україні чинні міжнародні стандарти оцінювання бібліотек – ДСТУ ISO 11620:2016, ДСТУ ISO 16439:2016 і ДСТУ ISO 2789:2016. Водночас, як ідеться у звіті, вони

не стали реальним інструментом управління галуззю та розподілу фінансування. Автори звіту пропонують напрями рішень у кількох сферах: переглянути посадові оклади бібліотекарів так, щоб кваліфікація, стаж і відповідальність реально впливали на дохід; запровадити цільові надбавки для бібліотекарів у прифронтових громадах; пілотувати моделі більшої інституційної автономії бібліотек; дозволити бібліотекам ефективніше використовувати зароблені та залучені кошти, зокрема гранти й благодійні внески; запустити окрему державну або державно-муніципальну програму оновлення книжкових фондів, техніки, електронних каталогів і автоматизованих бібліотечних систем; перейти до оцінювання бібліотек за доступністю, якістю послуг, соціальним впливом, освітнім внеском і рівнем цифровізації. У звіті також пропонують не зводити оптимізацію бібліотечної мережі до механічного закриття закладів. Натомість автори радять враховувати чисельність населення, транспортну доступність, роль бібліотеки в громаді, стан приміщення, кадровий потенціал і потреби користувачів. Для частини громад рішенням можуть бути мобільні бібліотеки, бібліобуси, спільні культурно-освітні центри або об'єднання адміністративних функцій зі збереженням доступу до бібліотечних послуг. Автори звіту також пов'язують кризу бібліотек із кризою читання та освітніми втратами. За результатами PISA-2022 українські підлітки показали найнижчі результати саме з читання, а відставання від країн ОЕСР у цій сфері оцінюється майже у два з половиною роки навчання. У цьому контексті бібліотеки можуть стати інфраструктурою відновлення культури читання, підтримки шкіл, неформальної освіти та роботи з дітьми й підлітками. Крім того, автори наголошують на міжсекторальному потенціалі бібліотек. Співпраця із закладами освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, службами зайнятості, молодіжними центрами та громадськими організаціями може перетворити бібліотеки на багатофункціональні громадські хаби, особливо у малих і прифронтових громадах. Докладніше:

<https://chytomo.com/rozrobyly-rekomendatsii-shchob-rozv-iazaty-aktualni-problemy-bibliotechnoi-haluzi/>

Міжнародне співробітництво

Україна та Швеція досліджуватимуть культурну спадщину Великого Лугу після підриву Каховської ГЕС. – Дар'я Лобанок

У Стокгольмі підписали Меморандум про співпрацю для дослідження та збереження культурної спадщини Великого Лугу. До проекту долучилися українські, шведські та міжнародні інституції. Співпраця передбачає документування, дослідження та збереження пам'яток, які відкрилися через російський підлив Каховської ГЕС 6 червня 2023 року. У посольстві зазначили, що після відходу води стали доступними території, що десятиліттями були затоплені, а разом із ними – тисячі археологічних та історичних пам'яток. Зокрема, йдеться про давні поховання, поселення, залишки суден, а також сліди різних історичних епох і воєн. Через російські атаки ці території та знайдені пам'ятки потребують термінового документування і захисту. Документ

об'єднав Запорізьку обласну державну адміністрацію, Запорізький національний університет, Національний заповідник «Хортиця», Swedish National Maritime, Transport and Military Museums та International Congress of Maritime Museums. Партнери планують створити Міжнародний центр дослідження та збереження Великого Лугу, який буде простором для науки, освіти, археологічних досліджень, міжнародної співпраці та післявоєнного відновлення. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/u-stokgolmi-pidpisali-memorandum-dlya-zberezhennya-velikogo-lugu-315951/>

Швеція долучиться до досліджень артефактів, що відкрилися після підриву Каховської ГЕС. – Микита Кишиневський

Докладніше:

<https://shotam.info/shvetsiia-doluchytsia-do-doslidzhen-artefaktiv-shcho-vidkrylysia-pislia-pidryvu-kakhovskoi-hes/>

Підтримка України у світі

Uniqlo випустив футболку з іменем української режисерки Марини Ер Горбач. – Катерина Кадакова

Японський бренд Uniqlo у колаборації з The Displacement Film Fund, який започаткувала Кейт Бланшетт, презентував новий благодійний дроп. Частиною дизайну футболки, розробленого нідерландською дизайн-агенцією 75B, стали імена п'яти режисерів та режисерок, серед яких – володарка нагороди за найкращу режисуру на кінофестивалі «Санденс» Марина Ер Горбач. Увесь прибуток від продажу спрямують до фонду Кейт Бланшетт на фінансування майбутніх кінопроектів The Displacement Film Fund. Докладніше:

<https://divoche.media/2026/07/01/uniqlo-vypustyv-futbolku-z-imenem-ukrainskoi-rezhyserky-maryny-er-horbach/>

Японський бренд випустив благодійну футболку з іменем української режисерки. – Микита Кишиневський

Докладніше:

<https://shotam.info/yaponskyy-brend-vypustyv-blahodiyinu-futbolku-z-imenem-ukrainskoi-rezhyserky/>

The Weeknd відзначив перформанс українського митця. – Дарина Рубан

Український митець Даніель Скрипник створив для всесвітньо відомого співака The Weeknd артперформанс напередодні шоу в Allianz Arena. Докладніше:

<https://shotam.info/the-weeknd-vidznachyv-performans-ukrainskoho-myttisia-video/>

У Франції падають продажі книжок і прав на переклад через піратство й ІІІ

Французький книжковий ринок у 2025 році продовжив скорочуватися: оборот видавців й кількість проданих примірників зменшилися на 1%. Про це йдеться у статистичному звіті Національного синдикату видавців Франції Les Chiffres de l'édition 2025–2026. Загалом серед головних викликів для французького книговидавництва SNE називає: падіння купівельної спроможності; дефіцит часу на читання в усіх вікових групах; зростання виробничих витрат; ринок уживаних книжок; піратство електронних видань, зокрема манги; генеративний штучний інтелект, який сприяє появі «фальшивих книжок». Докладніше:

<https://chytomo.com/u-frantsii-padaiut-prodazhi-knyzhok-i-prav-na-pereklad-cherez-piratstvo-j-shi/>

Канада офіційно візьме участь у «Євробаченні-2027». – Юрій Свиридюк
Канада офіційно візьме участь у «Євробаченні 2027», яке відбудеться у Болгарії, ставши першою новою країною – учасницею конкурсу з 2015 року. Дебют країни відбудеться після того, як вона отримала новий статус повноправного члена Європейської мовної спілки (EBU). Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1344786-kanada-oficijno-vizme-ucast-u-evrobacenni-2027/>

Лондонський Театр герцога Йоркського перейменували на честь драматурга Тома Стоппарда. – Анастасія Курінська

Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1344986-londonskij-teatr-gercoga-jorskogo-perejmenuvali-na-cest-dramaturga-toma-stopparda/>

У німецькому Гемері вкрали пам'ятник Пушкіну – «символ дружби між народами рф і ФРН». – Олена Будько

Докладніше:

<https://espreso.tv/svit-u-nimetskomu-gemeru-vkrali-pamyatnik-pushkinu-simvol-druzhbi-mizh-narodami-rf-i-frn>

Штучний інтелект «прочитав» 2000-річні сувої, обвуглені під час виверження Везувію. – Анастасія Курінська

Після виверження Везувію у 79 році нашої ери серед збережених предметів та залишків була колекція карбонізованих сувоїв із резиденції в Геркуланумі, відомої як Вілла папірусів. Ця стародавня греко-римська бібліотека розташовувалася поблизу Помпеїв, що на відстані близько 18 кілометрів від підніжжя вулкана. Сувої були надто крихкі, щоб їх розгорнути, що заважало вченим завершити переклади текстів, що містяться в них. У 2023 році Університет Кентуккі запустив проєкт Vesuvius Challenge, який мав на меті розшифрувати сувої за допомогою машинного навчання та технології рентгену. Дослідникам вдалося віртуально розгорнути сувій під найменуванням PHerс.

1667, що дозволило прочитати 20 збережених колонок тексту. Окрім того, вдалося ознайомитися і з 70 колонками тексту з сувою РНерс. 172 та ідентифікувати нові книги філософа-епікурейця Філодема. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1344422-stucnij-intelekt-procitav-2000-ricni-suvoi-obvugleni-pid-cas-viverzenna-vezuviu/>

Випуск підготувала

В. В. Пижевська,
головний бібліограф сектору оперативного інформування
та розповсюдження інформації відділу НАУІ
Інформцентру з питань культури та мистецтва,
E-mail: infocenter@nplu.org; info_nplu@ua.fm
контакт. тел.: 425-23-26